

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Lliurament de la medalla de la
Universitat de València a Francesc de
Paula Burguera i Escrivá

Discurs d'acceptació

València, 19 de novembre de 1997

PARAULES PRONUNCIADES PEL SR. FRANCESC DE PAULA BURGUERA I ESCRIVÁ

Haig de començar aquesta intervenció fent palès el meu agraïment a la Junta de Govern d'aquesta nostra i estimada Universitat de València per haver tingut la bondat misericordiosa de concedir-me la Medalla de la Institució que, deixant de banda els meus pocs o molts mereixements -en tot cas no excessius- puc assegurar que la tindrè sempre present i en lloc destacat, com tindrè sempre present aquest acte acadèmic en que se m'ha fet lliurament d'un guardó, per a mi, tan estimat.

En tot cas, i si he tingut l'atreviment d'acceptar aquesta Medalla, ha estat per l'únic mèrit, ben modest, que em reconec: la preocupació obsessiva pel meu país, pels meus conciutadans, que ha guiat la meua vida des dels primers anys de joventut, fa ja més de mig segle. Va ser de la mà d'amics entranyables com Joan Fuster o Fermí Cortés, en aquells primers anys de la postguerra i en la nostra Sueca nadiua, que vaig començar a sentir aquest interès, aquesta preocupació pel nostre poble, per la nostra llengua, per la nostra cultura...

Ren aviat -deuria de tenir jo al voltant dels 15/16 anys. Fuster em va donar a llegir un dels llibres de la seua, aleshores, incipient, però ja substanciosa, biblioteca: el *Concepte doctrinal del valencianisme* de Joaquim Reig. Això seria pel 1.943/44. La veritat és que, en aquells primers anys de joventut, la nostra preocupació per la llengua ens portava a fer allò més important que era dedicar-nos a conrear-la, a escriure-la. I com sempre passa en aquests casos, començarem escrivint versets, escrivint poesia. Precisament seríem Fuster i jo els dos primers poetes joves de la postguerra que vam publicar en aquella Editorial Torre, fundada per Miquel Adlert i Xavier Casp. Una editorial, mai no em cansaré de repetir-ho, que va portar a terme una tasca impagable en aquells anys difícils, arribant a constituir un fons editorial molt estimable. Permetent, al mateix temps, que els joves amb deficiències literaris d'aquella època, trobàrem un lloc on poder publicar els primers papers.

Ja he deixat escrit en altre lloc que, en aquells primers anys de la postguerra, en aquell desert cultural en que ens trobàvem, Sueca es va convertir en un focus valencianista primerenc. I això, gràcies a Fermí Cortés i a Joan Fuster. Aïllats en el nostre poble, sense contacte, encara, amb els valencianistes de València ciutat, com ara els esmentats Casp i Adlert, començà la nostra preocupació per la llengua i la cultura nostrades, pel nostre país.

Serà en casa de Fuster on ens reuníem per fer caliu valencianista. La famosa casa del carrer Sant Josep, número 12 de Sueca que, passat el temps, es convertiria en lloc de pelegrinatge de tants i tants com van acudir a la recerca del mestratge de Fuster. Mai no podíem endevinar, en aquells anys quaranta, que el domicili de Fuster es convertiria en el santuari intel·lectual del valencianisme.

Naturalment, la forta personalitat de Fuster es va fer ben palesa, des dels primers moments, entre el grupet de succans que ens reuníem al seu voltant. Fermí Cortés, en uns "Apunts per a una biografia de Joan Fuster", va escriure el següent. "*El primer*

paper escrit en valencià llegit per Fuster, no en tinc cap dubte, fou una edició de La Donsayna de Bernat i Baldoví, que publicà el setmanari suecà Mosaico, text que contrastà amb el "valencià" en què estava escrita la producció jocfloralesca que recollien els almanacs de "Las Provincias".

La perplexitat que pogueren causar-li aquestes dues maneres d'escriure el "valencià" fou plenament resolta per l'entrada en la seua incipient biblioteca d'un exemplar del petit opuscle que popularitzava les Normes de Castelló.

Fuster -segueix Fermí Cortés- que sempre ha estat devorador de lletra impresa, començà a familiaritzar-se amb la llengua comuna a través d'una lectura parcial de L'Atàntida i, qui ho diria, amb els Idil·lis i Cants Místics de Verdager.

La projecció del Fuster adolescent cap a una actitud nacionalista l'encetà amb una lectura del llibre pre-blavero d'Antoni Igual Ubeda, Històries del País Valencià. Més tard, una segona lectura d'El perill català, de Bayarri, decidirà el seu catalanisme.

Quan Fuster, per l'any 44, és un dels contertulians de Casp, del Grup Torre, ja és un catalanista de debò, al qual no ha de descobrir res cap dels assidus a les xerrades".

Hi ha una anècdota que canta Fermí Cortés en aquests "apunts", que posa en relleu la capacitat intel·lectual d'un joveníssim Fuster. En el curs 37/38, en plena guerra, Cortés li havia deixat un llibre, la "Història de Sueca", de Juan Bta. Granell, un erudit local. I diu Cortés que, en tornar-li el llibre, s'adonà que "portava sis anotacions manuscrites posades a llapis per Fuster a les pàgines. 2, 50, 164, 182, 240 i 332, les tres primeres escrites en castellà i les tres últimes escrites, ja, en un valencià molt correcte, si tenim en compte les circumstàncies, les anotacions descobreixen, a més, la vocació crítico-literària del seu autor, en aquells moments una criatura. Ens trobem, doncs -afegeix Cortés- en presència del primer text català de Joan Fuster que diu així: "Bota l'autor la part d'història compresa entre la Reconquesta del Cid i la del rei En Jaume lo Conqueridor, posant davant a les Ordres Militars, passant-se a la Edat Contemporanea, parlant de Godoy i del ducat de Sueca, en temps de Carles IV".

Fuster i Cortés eren majors que jo. Fuster sis anys més i Cortés cinc. Quan als meus quinze anys m'incorpore, per dir-ho així, al caliu de la casa del carrer Sant Josep, Fuster i Cortés ja porten estudiant dret a la Universitat de València mentre a mi en queden, encara, dos cursos del batxillerat a l'Institut de Sueca. Tots dos, però, ja han decidit com s'ha d'escriure la llengua. I és d'ells que aprendré, jo, la forma correcta d'escriure-la. I dic correcta perquè recorde que, quan vaig enviar el meu primer recull de versos titulat "Ara que sóc ací", a Editorial Torre, per a la seua publicació, vaig rebre una carta de Miquel Adlert en que elogiava -una mica sorprès- aqueixa correcció en el tractament que jo feia de la llengua. I és que havia tingut bons mestres, a Sueca.

Haig de dir que per a nosaltres, els suecans, els qui vam constituir de la mà de Fuster el focus valencianista primerenc, el tema de la llengua el vam resoldre ben aviat. A la ciutat de València, però, es va produir una mena de picabaralla entre valencianistes provinents de l'època de l'avant-guerra. Carles Salvador va prendre possessió de la presidència de la Secció de Literatura i Filologia de Lo Rat Penat el diumenge dia 12 de desembre del 1.948, a les dotze del migdia. El fet que Carles Salvador passara a

formar part de Lo Rat Penat significava la possibilitat que des d'aquella institució es pogueren anant fent coses. Com per exemple, els curssets de llengua que d'inmediat, Salvador va posar en marxa. D'altra banda, teníem que Miquel Adlert, en aquells anys de la postguerra, pretenia liderar, juntament amb Xavier Casp, el moviment literari a València. I es va produir un enfrontament ridícul entre Adlert-Casp i Carles Salvador. Salvador, que incia els curssets de llengua de Lo Rat Penat, en base a la seua *Ortografia valenciana*, anuncià la propera publicació d'una "Gramàtica". Adlert i Casp, a correuita, es van afanyar per avançar-se a Carles Salvador i van publicar, depressa i corrent, en la seua Editorial Torre, la *Gramàtica valenciana* de Sanchis Guarner amb pròleg de Francesc de Borja Moll. Adlert i Casp no volien perdre el liderat. Es tractava, només, d'enfrontaments personals. No de posar en qüestió la unitat de la llengua. Tampoc eren uns enfrontaments que tingueren ressò públic, com ara en els mitjans de comunicació. No eren moments per a implicar l'opinió pública en aquestes picabaralles. Picabaralles que, malgrat tot, prompte es van superar i la "llengua literària, al País Valencià, va quedar ben definida.

En un article publicat el mes d'agost del 1.971, a "Serra d'Or", Fuster explica ben clarament la qüestió amb aquestes paraules: *"Recorde el període que avui anomenarien "undeground" -tan innocent!- dels últims anys quaranta i dels primers cinquanta que fou la meua iniciació en el problema. Hi havia, aleshores, d'una banda Carles Salvador que, sense massa concessions, i amb la tenacitat estratègica de sempre, prosseguia la seua tasca; i hi havia l'Editorial Torre, de Xavier Casp de l'altra. Van ser dues dreceres, en part antagòniques que, en l'afer de la "llengua literària" -i de la llengua tout court- coincidiren més que no es pensaven els respectius mentors. Ara ho podem valorar amb una relativa objectivitat. I, si un plus de mèrit calgués atorgar, correspondria a l'Editorial Torre, per les dimensions de l'esforç, per la major seguretat de criteri, i per l'atractiu que va exercir entre els joves intel.lectuals del país fins el 1.960 o el 1.962. Tant se val: aquestes peripècies anecdòtiques no caben en el present comentari. Ni tampoc la precisió de dates i d'eficàcia que varen tenir les Gramàtiques de Carles Salvador i de Manuel Sanchis Guarner, tan diferents en el propòsit i, en definitiva, tan coherents en l'estímul. Alguna cosa s'havia produït, mentrestant, gràcies a tot això: la liquidació -per ruïna- dels reductes insidiosos... A partir de llavors, la "llengua literària", al País Valencià, quedava definida".*

I així va ser. I així ha estat al llarg de molts anys. Molts anys, durant els quals, fixeuvos bé en el que vaig a dir, la nostra llengua, la llengua dels valencians, ha estat conreada potser com mai no ho havia estat. A partir d'aquells moments de la postguerra a que abans feia referència, i quedant definida, com va quedar, la "llengua literària", entre nosaltres, al País Valencià s'han publicat més llibres que en els dos darrers segles. Llibres referents a tota mena de matèries: poesia, narrativa, estudis històrics, econòmics, sociològics, etc., etc. Portem més de mig segle escrivint com cal, sabent quina és la nostra llengua i com hem de conrear-la. I mai no havíem tingut cap problema.

L'any 1.951, per exemple, el mes de setembre, va arribar a València l'Obra del Diccionari Català-València-Balear. L'objectiu no era altre que donar a conèixer l'obra iniciada pel mallorquí mossèn Alcover i continuada per Francesc de Borja Moll amb la col.laboració, des del 1.943, del nostre paísà, el professor Sanchis Guarner.

I en aquest sentit, s'havia creat una exposició en la qual, a més de figurar la bibliografia corresponent, es presentaven mapes de totes les comarques on es parla la nostra llengua, tant del Principat, del País Valencià o les Balears com d'Andorra i la ciutat de L'Alguer. L'exposició s'havia fet, ja, a Barcelona, i ara li pertocava a València. El diari "Las Provincias", en anunciar el 12 de desembre que, a la vesprada s'inuguraria al pati de cristal de l'Ajuntament de València l'exposició del Diccionari, deia el següent: *"La explicación de la obra del Diccionario estará a cargo del filólogo valenciano Manuel Sanchis Guarner que, radicado en Mallorca, ha venido ex-profeso con el director don Francisco de Borja Moll, acompañado de un grupo de intelectuales catalanes y mallorquines, que se pondrá en contacto con la delegación valenciana para la difusión de dicha obra cultural"*.

En efecte, al País Valencià s'havia format una delegació sota la denominació de "Comissió patrocinadora del Diccionari". D'un Diccionari que; cal remarcar-ho, era -i ho continua sent- un monument a la unitat de la llengua. I cal que ens detingam un moment i els pregue que es fixen, detalladament, en els noms de les persones que formaven la comissió, les persones que avalaven amb la seua presència, la unitat de la nostra llengua. Eren les següents: President, Nicolau-Primitiu Gómez i Serrano (un altre suecà, per cert, paisà de Fuster, Cortés i meu). I els membres de la comissió, per ordre alfabètic, eren aquests: Agustí Alamán i Rodrigo, Francisco Alcayde Vilar, Emili Beüt i Belenguer, Joan Bta. Carles i Llemosí, Salvador Carreres Zacarés, Francisco Cerdà Reig (president de la Diputació de València), Martí Domínguez i Barberà (director de "Las Provincias" des del 1.949 en que va morir Teodor Llorent i Falcó), Enric Duran i Tortajada, Salvador Ferrandis Luna, Domingo Fletcher Valls, Joan Fuster i Ortells, Josep Giner i March, Manuel González i Martí, Leopoldo Martínez Vidal, José Ombuena Antiñolo, Manuel Palau, Adolf Pizcueta, Joaquim Reig, Baltasar Rull Vilar (alcalde de València), Carles Salvador, el baró de San Petrillo, Julián San Valero, Francesc Soriano i Bueso, mossèn Vicent Sorribes, Maximilià Thous i Llorens, Ignasi Villalonga i Arturo Zabala.

Heus ací tot un conjunt de valencians, molts d'ells pertanyents a la dreta i, fins i tot, adictes amb més o menys fervor al règim d'aquella època que no tenien cap inconvenient en reconèixer, no sols la unitat de la llengua sinó que posaven el seu nom al front de la promoció d'una obra com el Diccionari Català-Valencià-Balear on es feia palesa aqueixa unitat. S'imagina algú, en aquests moments, al senyor Manuel González Martí, president de Lo Rat Penat, posant-se al front d'una manifestació en defensa de la secessió lingüística?. O l'alcalde de València, Baltasar Rull? O al baró de San Petrillo, o a Salvador Ferrandis Luna, o a Martí Domínguez, o a Maximilia Thous, Teodor Llorente Falcó, Ignasi Villalonga o Joaquim Rei, formant part del Consell de Cultura Valenciana i reclamant la secessió lingüística?. Prenint-se seriosament això d'un pacte lingüístic? Pero quina broma és aquesta?

Però seguim donant notícia de l'exposició del Diccionari. Inaugurada el dia 12 de desembre del 1.951, el diari "Las Provincias" informava l'endemà de l'esdeveniment:

"Ayer, a última hora de la tarde, tuvo lugar en el patio acristalado del Ayuntamiento de Valencia la solemne inauguración de la exposición de la magnífica obra "Diccionario Català-Valencià-Balear" de cuya importancia nos hemos ocupado en diversas ocasiones.

La sesión de apertura tuvo una especial solemnidad y fué presidida por el alcalde de Valencia, don Baltasar Rull Vilar, a quien acompañaban, entre otras muchas personalidades, el director del "Diccionari", don Francisco de B. Moll, el filólogo Sanchis Guarner, el diputado provincial (y presidente de Lo Rat Penat) don Manuel González Martí, don Nicolás Primitivo Gómez, el director de la Coral Polifónica Valentina, don Agustín Alamán, y otros más.

Por último, la Coral Polifónica prestó su colaboración al acto interviniendo en él con el acierto característico que le es peculiar, interpretando "La sardana de les monges", una composición mallorquina, "La sesta", y una valenciana, "A la voreta de la mar". Numeroso público asistió al acto inaugural y fueron muchos los concurrentes que visitaron la exposición".

I el mateix diari "Las Provincias", el dia 19, a la setmana d'estar oberta l'exposició, informava així:

"El pasado domingo, otra vez muchos centenares de conciudadanos nuestros, movilizados por esa llamada que el abogado valenciano, don Vicente Giner Boira ha conseguido hacer casi taumatúrgica, a través de su emisión radiofónica "Valenciano conoce tu tierra", han formado una interminable cinta humana para visitar las cosas de Valencia.

El domingo se hizo esta visita multitudinaria a la Exposición del Diccionari Català-Valencià-Balear, realizándose en un interminable y ordenado desfile de grupos, con un total cercano a las cuatro mil personas, que fueron atendidas e ilustradas por el presidente de la Comisión valenciana del Diccionari, Nicolás-Primitvo Gómez, por el miembro de la de Catalunya, don Juan Mateu y, especialmente, por el ilustre filólogo valenciano y continuador -con Moll- del Diccionari, Sanchis Guarner, el cual hubno de repetir diez veces sus amenas explicaciones al sucederse los grandes contingentes humanos que llenaron otras tantas veces el local".

Aquestes coses passaven a València fa quaranta-sis anys. Ningú no ho diria a hores d'ara!. Un home del règim franquista, fervorsament del règim franquista, com Vicent Giner Boira, convocava entusiasmat els valencians, per la ràdio, per tal que anaren a visitar l'exposició del Diccionari on es feia palesa la unitat de la llengua que parlem valencians, mallorquins, catalans, algueresos, andorrans i els ciutadans del Rosselló. I un republicà, que havia estat condemnat a dotze anys de presó pel regim franquista Manuel Sanchis Guarner, rebia els valencians i els explicava el sentit de l'exposició de l'obra del Diccionari. Que Giner Boira i Sanchis Guarner estaven allunyats, ideològicament, com el cel de la terra, era ben evident. Però davant la llengua, davant la veritat científica de la llengua no podien sinó estar d'acord.

Tots sabem el desfici en que ens trobem, en aquests moments, amb això de la llengua. Fora innecessari que jo tractara d'exposar, ací, tota la sèrie de sibarats, d'esdeveniments ridículs, d'opinions lamentables -per no dir hilarants- als que venim assistint durant els darrers anys al País Valencià i, més concretament, a la ciutat de València.

Ja ho he fet moltes vegades en els meus escrits i continuaré en aqueixa línia. Però hui vull, una vegada més, i amb la solemnitat que permet el proclamar-ho en seu universitària, denunciar públicament tots aquells que, per raons espúries, siguen de tipus de ressentiments personals o d'impotència política, estan enganyant als nostres conciutadans amb la qüestió de la llengua, negant la seua unitat. Denuncie des d'aquesta tribuna, públicament, aquells que, sabent que estan mentint, no els importa enganyar els seus conciutadans, els seus conveïns, fent-los creure allò que íntimament i intel·lectualment, ells saben que no és cert. Estan cometent un crim de "lesa pàtria". I ho denuncie amb rotunditat i amb la modesta autoritat que em donen els meus anys, la meua, ja, llarga vida que m'ha permès conèixer ben bé que ha sigut cadascú en aquest món de lletraferits, d'escriptors valencianistes des dels primers anys de la postguerra. I qui és cadascú en el món de la política des dels primers anys de la transició. Els nostres conciutadans, els nostres connacionals, la "bona gent" que cliria el pare Sant Vicent, no es mereixen el tractament manipulador i demagògic del que estan sent objecte cada dia, des de fa vint anys.

Tota aquesta ignominia a la qual s'ha arribat s'ha fet tan irrespirable que alguns s'han tret de la mànega, en pla conciliador, la possibilitat d'arribar a un "pacte lingüístic". Sé que hi ha gent de bona fe que està treballant per tal d'arribar a un acord. Em guardaré molt de criticar-los. Però no puc deixar de fer pública la meua opinió. I comence fent-me aquesta pregunta: un "pacte lingüístic, per a pactar, què?. Quarta i mitja d'accents a canvi de tres quartes de desinències verbals i unes rametes de preposicions com si foren el jolivert o les fulles de llorer per a donar-li gust al guisat?. Però de quin desgavell estem parlant?

De la lectura de la seua obra i de les moltes hores de conversa que he mantingut amb Fuster, és a dir, del seu mestratge, he après coses importants. Però de totes, n'hi ha dos que he tractat de no oblidar i, per tant, de no deixar de practicar: d'una banda, el racionalisme, la racionalitat a l'hora d'afrontar qualsevol qüestió; d'altra, l'hostilitat al tòpic. "Els meus clients - escriu Fuster en el pròleg a "Combustible per a falles"- ja em coneixen la propensió a enfocar les qüestions valencianes des d'un angle premeditadament hostil al tòpic, que adopte per voluntat d'higiene intel·lectual i política".

M'ha suggerit aquesta apel·lació al racionalisme de Fuster i la seua hostilitat al tòpic, tot aquest embolic al que venim assistint des de fa, massa temps, al voltant de la llengua. La veritat és que, des de la racionalitat, tot l'espectacle resulta hilarant, risible. Dit en paraules ben nostres: desficiat i destrellat.

Perquè anem a vore: ací què és el que ha passat?. Es molt senzill. Ja he dit abans que, en els anys de la postguerra, la llengua "literària" va quedar perfectament definida. Gràcies als cursos de Carles Salvador en Lo Rat Penat i a l'esforç impagable de Xavier Casp i Miquel Adlert, a través de la seua Editorial Torre, es va crear un clima distendit i favorable al conreu de la llengua escrita de forma unitària. Clima que va permetre la publicació de nombroses obres literàries de tota mena com mai no s'havia conegut al País Valencià. Aquest clima de consens i d'acord va continuar fins l'any 1.975. Ningú, fins a aquest any, va alçar la veu dissonant, reclamant un aberrant secessionisme lingüístic.

Pero heus ací que el 1.975, persones que havien contribuït al conreu de la "llengua literària" dins de la unitat i en un clima de concòrdia, comencen a traure's de la mànega, a través d'articles publicats als diaris "Jornada" i "Levante" de València, que la llengua literària que venia utilitzant-se des dels anys de la postguerra, en la que tots escrivíem, i a la difusió de la qual ells tant havien ajudat i col.laborat, no era "valencià" sinó "català". I tot, basant-se en l'argument estúpid de que la llengua en que veníem escrivint no era la llengua que parlava el poble. Resulta que, després de més de trenta anys escrivint i publicant en la seua Editorial Torre, obres literàries en la llengua unitària, Xavier Casp i Miquel Adlert es donen compte de que, segons afirmen sense vergonya, havien estat enganyats. I els qui seguíem escrivint en la llengua en que ells ens havien publicat les nostres obres, erem uns "catalanistes", que escrivíem en "català", no en "valencià", i que allò que perseguíem no era altra cosa que "catalanitzar" el País Valencià. La cosa era tan ridícula que ningú no va fer massa cas.

Però estàvem en 1.975, a les portes de la transició democràtica. I aquest "anticatalanisme" suggerit per Casp i Adlert, que no anava més enllà d'una picabaralla entre lletraferits, va trobar ressò en alguns àmbits polítics partidistes que, trobant-se sense missatge polític que oferir als ciutadans per atraure la seua atenció a l'hora d'anar a votar, trobaren en l'"anticatalanisme" un argument de força per guanyar la seua voluntat. Allò que vingué, a continuació, tots ho sabeu: "El valencià no és català"; els "catalanistes" valencians son uns traïdors al seu poble; els catalans ens volen furta els nostres clàssics; els catalans ens ho volen furta tot, etc., etc. Tot un seguit de desgavells i despropòsits que tots coneixem ben bé i que venim suportant des de fa vint anys, dia a dia.

La veritat és que tanta insistència en la difusió d'aquestes afirmacions, han arribat a convertir-les en tòpics assumits per una bona part d'un poble valenci desinformat que ha arribat a convertir-los en veritats irrefutables. I jo vull fer, en aquest acte, una mostra de comprensió dirigida als nostres conciutadans que han caigut en aquesta trampa. Cal comprendre-ho. Jo, ciutadà valencià, si arribaren a convèncer-me de que els "catalans ens ho volen furta tot", seria el primer en eixir en defensa d'allò que és nostre. Però, és això veritat? Molts valencians han estat convençuts de que sí. I en aquest embolic ens trobem. Tot molt lamentable.

Ara resulta que s'ha anat tant lluny en aquest despropòsit que volen acabar amb ell. M'estic referint a la qüestió de la llengua. Però, com?. S'ha parlat, ja ho he dit, d'un pacte lingüístic. Abans em preguntava: un pacte per a pactar, què?. I ara, l'altra pregunta seria: un pacte entre qui?.

El Consell Valencià de Cultura, amb la millor voluntat del món, cosa que l'honora, ha acceptat l'encàrrec de trobar una via de solució. El que passa és que darrere d'aquest possible pacte estan, vigilants, els partits polítics. Admetran, alguns partits, un pacte lingüístic on siga tinguda en compte i respectada, l'opinió de la universitat. Tinc la seguretat que no.

El dissabte passat, sense anar més lluny: un polític, diputat a les Corts Valencianes, escrivia en un periòdic local coses com aquestes: *"En los últimos tiempos venimos asistiendo a un hecho sin precedentes en el mundo universitario. Los equipos rectorales de nuestras universidades, en lugar de ocuparse de lo que corresponde a*

su labor: la administración de la Universidad, la defensa de su autonomía y la libertad de cátedra, están actuando de forma totalmente partidista y, lo que es más grave. dogmática, en el tema de la lengua valenciana... ¿Por qué no salen al paso de la descabellada idea de que sea la Universidad quien codifique. Quien normativice el idioma valenciano? ¿Por qué no ilustran? ¿Por qué no enseñan y a la vez aclaran que no existe ningún idioma en el mundo cuya autoridad lingüística sea la Universidad?"

Si a aquesta manera tan "racional i ortodoxa" de pensar, afegim la sistemàtica campanya de menyspreu a la nostra Universitat que esta portant a terme determinat mitjà de comunicació, tractant de negar-li qualsevol autoritat en matèria lingüística, ja podem imaginar en que pot acabar tot açò del "pacte lingüístic", en cas de que l'opinió de la universitat siga tinguda en compte i respectada. Alguns estan intentant traslladar als ciutadans una imatge de la universitat presentant-la, poc més o menys, com si fora l'enemic públic número u dels valencians. Per a què seguir!.

La meua posició davant el conflicte de la llengua és doble: d'una part, sóc pesimista. Sóc pesimista pel que fa als resultats del famós pacte lingüístic. Quan més racional siga, quan més s'ajuste a criteris de racionalitat i solvència científica l'informe que emane del Consell Valencià de Cultura, més forta serà la reacció en contra de determinats grups, polítics i no polítics, que tots sabem i podem imaginar. Grups que aprofitaran l'ocasió per tal de fomentar la crispació i l'enfrontament entre els valencians.

D'altra banda, no obstant, sóc optimista. Sóc optimista pel que fa a la "llengua literària" i al seu conreu, al seu ús. L'utilització literària de la llengua continuarà fent-se, de manera majoritària, quasi absoluta, tal i com hem vingut escrivint-la al llarg del darrer mig segle, des dels anys de la postguerra, aquells que estimem de veres la nostra llengua i no tractem de fer-la servir per a qüestions polítiques partidistes. Jo puc assegurar-vos que, contra aquesta roca, contra aquest mur indestructible que suposa l'enorme fons editorial que s'ha format al País Valencià en els darrers anys i que nodreix les nostres biblioteques, no es podrà fer res. I la seua continuació, de cara al futur, esta assegurada. Qualsevol persona mitjanament culta que vullga escriure en la nostra llengua sap ben bé com ho ha de fer. En cas contrari estarà condemnada al fracàs.

Excel·lentíssim senyor Rector: la Universitat de València ha tingut la benevolència d'oferir-me aquesta Medalla que, com ja he dit al principi, tindrè sempre present i en lloc destacat.

Jo voldria, en justa correspondència, oferir-li a la nostra vella Universitat, que està a punt de celebrar els seus 500 anys d'existència, la meua modesta medalla, la modesta medalla que no és altra que el meu reconeixement, com a ciutadà valencià, a la tasca que vostè i la Junta de Govern estan portant a terme, tan encertadament, en defensa del nostre país, dels nostres ciutadans, de la seua identitat, de la seua cultura, de la seua llengua, en definitiva, de la nostra realitat com a poble. El meu reconeixement a la vostra voluntat de fer que la Universitat siga una institució arrelada i oberta a la societat a la que pertany, i amb voluntat de servir-la i ser-li útil. Moltes gràcies, señor Rector, per aquesta medalla; però moltes gràcies, també, pel servei que esteu prestant a la vostra societat, al nostre dissortat poble valencià. Moltes gràcies.